

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica. iii.xl. Mane sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

qui est ciuis in regione ymbre mortis: vt
 dicit Auguf. et mifit illū in vil. f. vt pafce-
 ret porcos. Beda. Pafcere porcos est ea
 qbus imundi fpiūs gaudēt opari. Et cupi-
 ebat imple. v. f. de li. zc. Amb. Siliq̄ ē ge-
 nus legumis in? inanis: foris mollis qd̄
 magis est oneri q̄ vfu. iō fignat inanē va-
 nitatē appetitū hui? mūdi quē appetitū
 implere nō pnt: iō fequit: Et nemo illi da-
 bat. f. ad faturitatē. vel f3 Aug. Siliq̄ fūt
 fclāres fteriles vanitatē pfonātes: in q̄/
 bus nec folidū ē qd̄ ad beatā p̄tineat vi-
 tam. Scda est cōfideratio gratiofe reco-
 ciliatiōis: vbi est cōfiderāda triplex grā re-
 cōciliatiua. Prima est grā puentiua q̄ est
 illūinatiua q̄ p̄ctōr recoḡicit statū fuuz.
 Tū d̄: In fe at reuerfus dixit: q̄nti mer-
 cēnarij zc. Tū in fe reuertit q̄ a fe recessit.
 etem q̄ ad deuz regredit fe fibi reddit: et q̄
 recedit a ch̄o fe fibi abdicat. Aug. In fe
 reuerfus est ab his q̄ forinsec? frustra all-
 cūit. Per mercēnarios aut̄ intellige deo f
 uientes p̄ mercede eterna. Per panes feri-
 pturas fclās: factā zc. fcturas theologicas
 Scda est grā cōciliatiua q̄ est affectiua zc
 leuatiua a p̄ctō. iō dixit: Surgā: q̄ in p̄ctō
 iaceo: et ibo (q̄ lōge recessi) ad patrē meū:
 q̄ p̄ncipi tenebrāz adhefi. Bieg. nicen?
 Nō pus redit ad p̄stinā felicitatē q̄ in fe
 redies fentiret opp̄mentis erūne p̄ntia et
 meditaref p̄nie fba: q̄ funt: surgā zc. zc. d̄
 cam illi. Sicut? generofitate recessi) pecca-
 ui in celuz (qd̄ p̄ p̄ctm̄ amifi vel qd̄ fero: zc
 p̄cti infeci) et corā te (cui oīa nuda funt) iaz
 nō fum dign? vocari f. t. sed fac me ficut
 vnū de mercē. tuis. i. fac me de vltimis fa-
 mille tue. Tertia est grā p̄fectiua fiue exe-
 cutiua. Nā sic d̄: Pbil. ij. De? opaf i nob
 zc. velle et pficere: iō d̄. surgēs: qz si volue-
 rim? fier regressus celer zc. facit dūmō defe-
 ramus qd̄ nos a domo p̄na eduxit. Est
 aut̄ p̄f redēitib? clemēs: recipit ei velocit
 fō qz cū vidiffet eū p̄ ei? difcalciatū zc. nu-
 dū: mēto vultu zc. p̄fufiōe plenū: mīa mo-
 tus efrz accurref cecidit fup collū e?. Am-
 bro. Occurrit tibi qz audit te intra mētis
 fecreta tractantē. Itē recipit dulcit: iō d̄:
 et ofcular? est eū. Beda. Redies ofculum
 charitat? recipit a p̄e dū p̄ grām certifica-
 tur de indulgētia. Itē recipit honorabilr.
 Nā cū inciper? p̄fiteri dixit: Pater peccaui

in celū zc. dicit pater ad feruos. i. ad ange-
 los. Etro p̄ferte stolā primā. i. innocentia
 et induite illū: zc. date illi anulū fidei q̄ aīa
 ch̄o de p̄ofat: in manu ei? .i. fide ope tene-
 at: zc. calciamēta. i. fctōz. p̄p̄la: in pedes
 eius. i. affectiōes: et ad. vitu. fagi. fm Au-
 gust. ipm̄ ch̄m: faginātū in gratijs impin-
 guarū: et occidite. i. occifum ofidite: zc. mā-
 du. zc. epu. qz de factō altar? nedū fatiantur
 hoies: fed etiā hic est panis angeloꝝ. Se-
 quit: quia hic est fili? meus zc. p̄ p̄ctm̄ zc. re-
 uixit p̄ p̄niam: pierat p̄ amiffione iusticie:
 et iuentus est. et ceperūt epulari. Tertia
 est cōfideratio p̄fumptiofe indignatiōis:
 nō q̄ fit in bonis: fed sic legit euāgeluz vt
 ofidatur qz indignari nō debēt fi dñs beni-
 gne reuertētes recipit. Dicit f̄ euāgelū:
 Cū frater fcmor audiffet fymphoniam et
 choꝝ zc. cognouiffet q̄ de eā ifta fierēt: indi-
 gnatus est zc. nolebat introire. Amb. Qui
 fibi vidēt iufti indignant q̄ alicui p̄ctm̄
 p̄fidenti venia laxaf. Pater aut̄ egressus
 cepit rogare illū. f. interna infpiratiōe. Et
 dicit patz qz p̄mptus est dñs indulgere
 penitenti. Exemplū de David. ij. Reg.
 xij. cū dixit Peccaui. statim Harhan p̄pha
 dixit ei: Dñs a te trāftulit p̄ctm̄ tuū. Ber-
 nar. Que: qlis et q̄nta est dei mifcōdia q̄
 p̄ctōrem p̄uerfum nō min? diligit q̄ eum
 qui nullā p̄cti maculam p̄traxit.

Tertius articulus. Audiffi zc. Nul-
 latenus ergo diffidenduz est de dei
 mifcōdia. Nā: ficut dicit lex: Bñficia funt
 large interpretanda. f. dignis. ff. de p̄fuituti-
 onib? p̄nci. l. vl. zc. de verpo. sig. olim: zc. ecō-
 trario. Omnia denegāda funt zc. fubtrahē-
 da indignis. Audite. fi p̄nceps alicui mul-
 ta bona fecerit: qbus abutēs: eū grauiter
 ofed erit fi fciret p̄ncipe illū p̄tū effe zc. be-
 nignū et etiā in gratiā receptuz fi tpe de-
 bito ad eū redire vellef. Donec casuz. Et
 pone zc. Amb. zc. h̄ de pe. di. j. Nouit de?
 mutare fñiam fi tu noueris emendare de-
 lictum.

Dñica. ij. xl. Dane sermo.

Ecce ascēdi-
 mus zc. Estote imitatores
 dī ficut filij chariffimi zc. am-

Dnica. III. in. XL.

bulante rē. vsq; in filios diffidētie Eph.
v. Notate ibi tria q̄ multū valent ad ascē
dendum hierosolymā

Primū est salutaris exhortatio. Esto
imitatores dī sicut filij charissimi z am
bulate in dilectōe rē.

Secūm est exhortatiōis ratio: Hoc autē
scitote intelligētes rē.

Tertiū est rōis p̄firmatio: Nemo vos
seducat rē.

Ecce rē.

Primus articulus. An de peccatis scilicet
inter commissis et postmodū oblitis:
teneat hō conteri: R̄ nō: quia potest esse
totalit̄ oblitus z in generali z in speciali.

Contra. j. Lox. uij. Nihil mihi p̄sens
sum rē. Glossa. Quia p̄t latere dum ne
scio: ergo latētia peccati impedit iustificatōz

Respondit Bonauen. in. iij. di. xvj. Dicē
do: q̄ si est oīno oblitus z in generali z in
speciali: teneat cōteri in generali nō solū s̄b

additione: sed sub estimatiōe pbabili. De
bet em̄ homo pbabiliter credere q̄ in mul
tis offenderit q̄ nō recordat: r̄i et hac
estimatiōe doleat sicut si certus esset: con
tritus est. Si autē oblit⁹ ē in speciali: s̄z tñ
in generali recordat: dico q̄ teneat p̄teri d̄

peccato in generali z in speciali de negli
gentia p̄ter quā venit in illā obliuione: z
teneat facere qd̄ in se est vt recordet in spe
ciali vel p̄ recogitationē v̄l p̄ orationē. Et

si sic p̄teratur: latētia peccati: nō impedit
iustificatiōis: quāuis impediāt certitudinē
iustificatiōis. Luz autē dicit: q̄ p̄t esse q̄

totalit̄ rē. Dicendū: q̄ totū qd̄ est oblit⁹
certitudinaliter p̄t cōscire pbabiliter.
Hec Bonauē. **P**ro fundam. Nō ē dū
dū si peccā p̄missa cū recogitent: amaritu
dinē causant in anio remordēdo. Vñ tūh
llus. Sollicitat̄ peccata facta nefanda. In

multis autē q̄ peccā eos nō sollicitat: hoc ē
q̄ eoz recordatōz nō recordant. Pro p̄ea
autē nō recordant: q̄ nō diligēt seruant.

Sene. de bñficijs. Fortasse viciū de q̄ p̄q̄
rer̄ si te diligēt q̄lier̄ in te inuēles. Que
ritur q̄ An de peccatis rē. Dic rñ. vt s̄. Ex q̄

cludit q̄ p̄teritō debz esse gñaliter de oīb;
peccatis. Sicut em̄ de Tho. in. iij. Cū actua
lis culpa ex hoc p̄rigat q̄ volūtas legi dī
nō cedit: vel eā trāsgrediedo vel omittē
do vel p̄ter eā agēdo. Jō in oī peccō actū

ali duricia quedā est volūtatis: et p̄ter h̄
si curari debeat: necessaria est p̄teritō cōmi
nuēs. Item p̄teritō importat displicentiā
de peccō ea rōne qua est offensiuū: qd̄ in oī
peccato reperitur. Nā vt dī Eccl. xij. Alit̄
odio ha. pec. rē. Audite o. pec. Nisi con
tritionē verā habeatis nō ascendet̄ hiero
solymā celestē. Notate: Domicelli debē
tes in curia p̄ncipis ministrare p̄t̄ laici
ri solent z pulcras vestes induere. Sic h̄
chriani p̄ius debēt lachrymis detergere
maculas peccōz vt digni sint deo ministra
re z assistere. **F**igura Exod. xl. Precep
tū ē moysi: aaron: z filijs ei⁹ vt loti aq̄s
induere se vestib; sacris vt ministrēt mihi
rē. Spūaliter: in ostio tabernaculi. in pe
nitētia que est vite eterne porta debēt pe
nitentes ablui sacramētis: z sic induuntur
veste nuptiali: atq; sic possunt debitū lau
dis officii deo ministrare. Petrus rapen
nas. Quis in p̄secutiōe peccauit enormi⁹
paulo: q̄s in negatiōe petro. Illi tñ p̄ la
chrymaz penitētiā meruerūt assequi nō solū
lum ministerium: sed z magistrū sancti
tatis.

Secūndus articulus. In euāgelio qd̄
scribit̄ Luce. xj. Arguit domin⁹ z re
probat iudeoz z suoz filioz duriciā z in
credulitatē: p̄ter quā sunt indigni ascen
dere hierosolymā: ergo autē facit duriter
ostendendo suā potentia admirabile p̄ cu
ius opus nō sunt inducti ad chrysi reue
rentia: sed magis ad blasphemā. **S**ecū
cundo ostendendo suam sapientia infalli
bilem: p̄ cuius opus nō sunt inducti ad sci
entiam sed magis in erro: ē et ignorantia
Primo ostendit potentia suā in euidentē
miraculo curatiōis demoniaci muti. Vbi
in euāgelio tria sunt p̄siderāda.

Primū est signoz euidentia irrefragā
bilis.

Secundum populoz reuerentia lau
dabilis

Tertius est p̄bariseoz blasphemā in
excusabilis.

Primū est signoz rē. cū dicit̄: Erat Je
sus eiciens demoniū z illud erat mutuz:
sez effectiue: quia mutū efficiebat quem
volebat. Erat autē demoniac⁹ iste cecus:
vt habet Matt. xij Hierony. Tria signa
simul in vno homie sunt p̄petrata: cec⁹ vt

ber: mutus loquitur: possessus a demonio liberatur. Quod & tunc quidem carnalis factus est: sicut spiritus in pueris fidelibus ut ex pulso demonio lumine fidei ipsi accipiant: deinde in laudem dei tacetia plus ora laxentur. Spūaliter autē q̄ in p̄cto est demoniū habz et cec? & mut? est. Aug. Ille tm̄ vi// det q̄ seit deū sibi: q̄ timet et diligit. Qui arorat & psallit & nō facit q̄ laudat: ille cor pore loquitur: aīa s̄o tacet. **S**cđm est populoꝝ reuerētia: qz exinde admirate sunt turber: diuinā veritate in ch̄o videntes: & dicit: vt h̄i **Barth. xij.** Nunqd̄ hic ē filius Dauid. i. de semine ei? nobis p̄missus: q̄si di: Ipse est. Spūaliter demoniū enī in p̄tione: mut? loquitur in p̄fessioe: & admiranatur turbe in satisfactioe: q̄n. s. vidēt eū h̄i opari qui nō solebat nisi malū facere. Exinde autē qđā p̄uertunt. Alij at̄ apli? p̄uertunt opus dei in derisum verētes: qz vt habet **Proverb. xij.** Derestant stulti eos qui in recta sunt via. **T**ertius est phariseoꝝ blasphemia. eū d̄r: Quidā autē sez pharisei: vt h̄i **Barth. xij. s.** litterati & maiores inuidia pleni dixerūt in corde et cogitatione. Quia vt dicit **Chrys.** Dum eoz suspitio esset irrōnabilis metu multitudine nō audebāt eā diuulgare. Dixerūt inq̄: In beelzebub p̄ncipe demonioꝝ eij// cit demonia & c. q. d. habet p̄ncipē demonioꝝ familiarē cui alij demones obediūt: et sic blasphemabat in sp̄m sanctū ei? opa diaboli attribuētes: Quia em̄ sanctū negare nō poterāt: ideo modū faciēdi p̄uertebāt dicētes virtute demonis factuz esse. Apparet autē in iudeis tria derestabilia vicia. Cauete ne sitis eoz imitatores. **P**rimū est inuidia q̄ p̄uertit iudiciū et interpretat in partē deteriorē. **Chrys.** Inuidus nō querit q̄ dicat: s; vt dicat. **Au//** dite detractores: p̄meliositer susurratores. **S**cđm est sua incredulitas & malicia p̄pter quē q̄rebant signa de celo. glo. fortassis q̄rebāt descēsum ignis de celo. sicut factū est tpe helie: aut descēsum manne sicut tpe moysi: aut stationē solis sicut tpe ioh̄e. **Chrys.** Eū multa signa vidissent acsi nō vidissent ita signa q̄rebāt: nullum em̄ aspectu spūali viderāt. Sic et multi increduli septuris et p̄dicatiōib; nūc signa q̄ runt: cū in s̄m **Breg.** nō sit tps miraculoꝝ:

sed opeꝝ. Et qđam dicere solēt: Si qđā ex mortuis redirēt: crederem?. Quib; d̄ dicendū est qđ habet **Lu. xvj.** Si moysen et p̄phas nō audiūt: neq; si q̄s ex mortuis resurrexerit: credēt. **T**ertiu est blasphemā qđ est p̄ctū horribile. glo. sup illo **ps̄bo** **Esaię. xvij.** Ad pplm̄ terribile & c. **D**e p̄ctm̄ blasphemis p̄patū leu? est: d̄ diuersis aut modis: vide vbi de Blasphemia. **O**p̄ctm̄ sup oīa ire dei puocatiuū: certe p̄pter hec venit ira dei in filios diffidēte. vt in epla **Exemplū** de punitōe p̄ angelū facta de exercitu sennacherib. **Esai. xxxv. vij. & liij. Re. xij.** vide. **I**re refert **Uincē.** in spe. mo. li. ij. p̄te. v. **E**ū miles quidā i ludō aleaz p̄ octos dei iuraret: subito ei? oculi in alea ceciderūt. **I**re ibidē: q̄ in dioce si remēsi cū miles quidā luderet ad taxillos & deū enormit̄ blasphemaret: subito cecidit corā oibus & p̄ totū diē se d̄scerpēs & se ad terrā allidēs & spumās: aīam miserā sic euomuit. **I**re narrat ibidē: q̄ cū qđā q̄drigarius de parisi? iret ad sc̄m dionysii suū multas p̄sonas h̄is in q̄driga: cū sibi aliqd̄ aduersi accideret et turpit̄ deū blasphemaret: subito fulgur de celo corruēs et eū p̄forās occidit: eq̄s p̄oīs zalijs reb; illesis. **I**re ibidē. **E**ū quidā blasphemaz nomē brē h̄gimis: man? ei? sinistra distorta est: & cū p̄pter hoc amplius blasphemaret: dextera ei? p̄silis facta est: & cū p̄ dolorib; desperet plus & pl? blasphemans in alijs mēbris pl? et pl? p̄cussus est. **E**ū autē p̄ ventrē ei? iuraret: v̄tre ei? inflato subito crepuit medi?. **I**re **Breg.** in dialog. de puero q̄nquenni blasphemus q̄ inter man? in p̄zis: sublat? est a demone.

Tertiu? articulu? **Studeatis** vos ad cenciēdū a vobis demonia: alr nō potestis ch̄m & eius gr̄am recipere. **Naz** vt dicit. **ff. de iurisdicōe oim iudiciū. le. Si p̄ errore.** **C**ōtraria se nō possunt p̄pati in eodem subiecto. **P**one exemplū vt videbis. **Et de p̄se. dil. j.** **E**cclēsia p̄secrāda nō ē q̄ diu infidelis vel pagan? iacet in ea. **P**one casum et applica: notādo illd̄. **ij. Coz. vj.** **Q**ue participatio iusticie cū iniquitate: aut que foederas lucis ad tenebras: aut que uentio ch̄i ad belial.

Eadē dñica post meridiē. 12